

18.11.2019

Asia/6

§ 778

V 27.11.2019, Valtuutettu Mauri Venemiehen aloite säännöllisistä sisäilmakyselyistä henkilöstölle ja asiakkaille

HEL 2019-004552 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Mauri Venemiehen aloite säännöllisistä sisäilmakyselyistä henkilöstölle ja asiakkaille

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Mauri Venemies ja 14 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että uuteen sisäilmaohjelmaan sisällytetään yhtenä käytännön toimenpiteenä säännölliset vuosittain tehtävät sisäilmaa koskevat kyselyt. Kyselyt suunnataan päiväkotien, koulujen, sairaaloiden ja vastaavien henkilöstölle ja asiakkaille. Tällä tavalla saadaan kattavampaa tietoa ja voidaan aiemmin puuttua ongelmiin. Aiemmalla puuttumisella estetään terveyshaittojen paheneminen ja pyritään minimoimaan korjauskuluja.

Kaupunginhallitus toteaa, ettei Helsingin kaupungin sisäilmaohjelmaan ole tarkoituksenmukaista sisällyttää Helsingin kaupungin julkisiin tiloihin tehtävää vuosittaista sisäilmakyselyä kyselyprosessin laajuuden, hitauden ja epävarmuustekijöiden vuoksi. Ehdotettu sisäilmakysely ei sellaisenaan anna riittävää tietoa kunkin kohteen sisäilman laadusta.

Sisäilmaohjelman tavoitteena on hallita sisäilman laatua kaikilla toiminnan osa-alueilla lähtien tilatarpeiden ennakoinnista aina käytönaikaiseen ylläpitoon, tilojen korjaamiseen ja tiloista luopumiseen asti. Säännöllisiä vuosittaisia sisäilmakyselyjä ei ohjelmaan ole kirjattu, koska niistä saatava hyöty kiinteistöjen ylläpidon ja sisäilman laadun hallinnan kannalta on vähäinen verrattuna kyselyiden tekemiseen ja analysointiin kuluviin resursseihin ja kustannuksiin. Pelkästään sisäilmakyselyjen tulosten perusteella ei voida tehdä johtopäätöksiä tilojen kunnosta tai tarvittavista korjauksista.

Arviot sisäilman laadusta perustuvat ensisijaisesti rakennusten kunto-
tutkimuksiin, joita käyttäjien kokemukset sekä koulu-, opiskelija ja työ-
terveydenhuollon tiedot täydentävät. Tarvittaessa sisäilma-asiantuntijat
teettävät tilojen käyttäjillä olosuhdekyselyjä tutkimusten lähtötiedoiksi.
Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala on teettänyt kattavat kyselyt kai-
kissa Helsingin suomen- ja ruotsinkielisissä peruskouluissa sekä oppi-
laille että henkilöstölle vuosien 2016–2018 aikana, eikä niiden toista-
mista vuosittain ole nähty tarpeellisenä. Kyselyt eivät tuoneet uutta tie-
toa rakennusten sisäilmatilanteesta, sillä suurimmassa osassa kohteita
ongelmat olivat jo tiedossa, ja tutkimukset, korjausten suunnittelu tai
korjaukset oli jo käynnissä.

Sisäilmaohjelmaan on kirjattu useita asioita, joiden tavoitteena on pa-
rantaa sisäilmaongelmien ennaltaehkäisyä ja ratkaisuprosessia. Kau-
punki kehittää toimintamallia sisäilmaongelmien ratkaisemiseksi, etsii
yksilöllisiä ratkaisuja oireilevien auttamiseksi sekä selvittää, miten ter-
veydenhuoltopalvelut voidaan kytkeä tiiviimmin mukaan sisäilmaon-
gelmien ratkaisuun.

Kaupunginhallitus hyväksyi 24.6.2019 § 485 Helsingin kaupungin kiin-
teistöpoliittisen ohjelman, sisäilmaohjelman ja näiden asiakirjojen toteu-
tusohjelman ohjeellisina asiakirjoina Helsingin kaupunkistrategia
2017–2021:ssä asetettujen tavoitteiden toteuttamiseksi.

Kaupungin sisäilmaryhmä käsitteli aloitetta kokouksessaan 24.10.2019
ja totesi muun muassa, ettei kyselyjen määrää tulisi kaupungilla lisätä.
Kyselyjen lisäämisen sijaan kaupunkiympäristön toimiala pitää tärkeä-
nä panostaa kiinteistöjen hyvään ylläpitoon ja huoltoon sekä kattaviin
siivouksiin, joilla on ennaltaehkäisevä vaikutus sisäilmaongelmiin.

Asiasta on saatu kasvatus- ja koulutuslautakunnan, sosiaali- ja terveys-
lautakunnan ja kaupunkiympäristön toimialan lausunnot. Vastaus on
annettujen lausuntojen mukainen.

Hallintosäännön mukaan kaupunginvaltuusto käsittelee aloitteet, jotka
on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

18.11.2019

Asia/6

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Mauri Venemiehen aloite säännöllisistä sisäilmakyselyistä henkilöstölle ja asiakkaille

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 11.11.2019 § 752

HEL 2019-004552 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

11.11.2019 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Anna Vuorjoen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala 31.10.2019

HEL 2019-004552 T 00 00 03

Mauri Venemies ja 14 muuta valtuutettua ovat 10.4.2019 tehneet aloitteen, jossa esitetään, että Helsingin kaupungin uuteen sisäilmaohjel-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

maan sisällytetään yhtenä käytännön toimenpiteenä säännölliset vuosittain tehtävät sisäilmaa koskevat kyselyt. Aloitteessa esitetään, että sisäilmakyselyt suunnattaisiin päiväkotien, koulujen, sairaaloiden ja vastaavien tilojen henkilöstölle ja asiakkaille. Aloitteen mukaan näin saataisiin kattavampaa tietoa, voitaisiin puuttua aiemmin kehittymässä oleviin ongelmatilanteisiin, estettäisiin terveyshaittojen paheneminen sekä pienennettäisiin korjauskuluja.

Sisäilmaohjelman tavoitteena on hallita sisäilman laatua kaikilla toiminnan osa-alueilla lähtien tilatarpeiden ennakoinnista aina käytönaikaiseen ylläpitoon, tilojen korjaamiseen ja tiloista luopumiseen asti. Säännöllisiä vuosittaisia sisäilmakyselyitä ei ohjelmaan ole kirjattu muun muassa siksi, että niistä saatava hyöty kiinteistöjen ylläpidon ja sisäilman laadun hallinnan kannalta on vähäinen verrattuna kyselyiden tekemiseen ja analysointiin kuluviin resursseihin ja kustannuksiin. Pelkästään sisäilmakyselyiden tulosten perusteella ei myöskään pystytä tekemään johtopäätöksiä tilojen kunnosta tai tarvittavista korjauksista.

Aloitteessa ehdotettujen kyselyiden teettämä työmäärä olisi valtava ja vaikeasti hallittava. Henkilöstön määrä kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla ja sosiaali- ja terveystoimialalla on yhteensä yli 28 000 henkilöä ja asiakasmäärä moninkertainen.

Arviot sisäilman laadusta perustuvat ensisijaisesti rakennusten kuntotutkimuksiin, joita käyttäjien kokemukset sekä koulu-, opiskelija ja työterveydenhuollon tiedot täydentävät. Tarvittaessa sisäilma-asiantuntijat teettävät tilojen käyttäjillä olosuhdekyselyjä tutkimusten lähtötiedoiksi. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala on teettänyt kattavat kyselyt kaikissa Helsingin suomen- ja ruotsinkielisissä peruskouluissa sekä oppilaille että henkilöstölle vuosien 2016–2018 aikana, eikä niiden toistamista vuosittain ole nähty tarpeellisena.

Sisäilmaohjelmaan on kirjattu useita asioita, joiden tavoitteena on parantaa sisäilmaongelmien ennaltaehkäisyä ja ratkaisuprosessia. Kaupunki muun muassa kehittää toimintamallia sisäilmaongelmien ratkaisemiseksi, etsii yksilöllisiä ratkaisuja oireilevien auttamiseksi sekä selvittää, miten terveydenhuoltopalvelut voidaan kytkeä tiiviimmin mukaan sisäilmaongelmien ratkaisuun.

Kaupungin sisäilmaryhmä käsitteli aloitetta kokouksessaan 24.10.2019 ja totesi muun muassa, ettei kyselyjen määrää tulisi kaupungilla lisätä. Kyselyjen lisäämisen sijaan kaupunkiympäristön toimiala pitää tärkeänä panostaa kiinteistöjen hyvään ylläpitoon ja huoltoon sekä kattaviin siivouksiin, joilla on ennaltaehkäisevä vaikutus sisäilmaongelmiin.

Lisätiedot

Anna Saarinen, tiimipäällikkö, puhelin: 310 33196

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

18.11.2019

anna.saarinen(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 22.10.2019 § 343

HEL 2019-004552 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi seuraavan lausunnon:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä, että toimialan toimitilojen kuntoa, terveellisyttä ja turvallisuutta sekä käyttäjien kokemusta tiloista seurataan säännöllisesti. Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) kannan mukaisesti, että sisäilmakyselyllä voidaan kartoittaa käyttäjien kokemuksia rakennuksen sisäilman laadusta, tyytyväisyyttä ympäristön olosuhteisiin sekä mahdollista koettua oireilua. THL:n mukaan mahdollisen sisäilman ongelmatilanteen arvioinnin tulee kuitenkin aina perustua rakenneteknisiin selvityksiin sekä mahdollisiin muihin asiantuntijalausuntoihin. Sisäilmakyselyn perusteella ei tule tehdä suoria johtopäätöksiä sisäilman laadusta, rakennuksen olosuhteista tai terveyshaitan olemassaolosta.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta korostaa, että rakentamisen laatu, rakennusten kunnossa- ja ylläpito sekä rakennusten teknisen kunnan seuraaminen tulee olla riittävällä tasolla ja mahdollisiin sisäilmaa heikentäviin syihin tulee päästä puuttumaan jo varhaisessa vaiheessa. Sisäilmakyselyt ovat toimiva työkalu tarvittavien käyttäjäkokemusten kartoittamiseen sisäilmapuutteita epäiltäessä ja seurattaessa käyttäjien kokemusta tehtyjen korjaustoimenpiteiden onnistumisessa. Lisäksi tiedonkululle ja –hallinnalle eri osapuolten (käyttäjien, työterveyshuollon, työsuojelun, terveydensuojelun, teknisen isännöinnin, kiinteistönhoidon sekä sisäilma-asiantuntijoiden) välille tulisi etsiä uusia toimintatapoja. Tähän tarkoitukseen tarvitaan osapuolten yhteiseen käyttöön soveltuva tiedon arkistointiohjelma, jossa kaikki rakennusta koskeva tieto on yhtäaikaaisesti eri osapuolten käytettävissä.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on tehty sisäilmakyselyjä sekä oppilaille että henkilöstölle. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL) on kehittänyt ala- ja yläkoululaisille suunnatun sisäilmakyselyn, jonka tarkoituksena on toimia työkaluna koulujen sisäilmaongelmien hallinnassa. Helsingin kaikissa suomen- ja ruotsinkielisissä peruskouluissa toteutettiin kysely kolmessa vaiheessa vuosina 2016-2018. Jokaisesta eri vaiheen tutkimuksesta on tehty oma raporttinsa. Kyselyt eivät tuoneet uutta tietoa rakennusten sisäilmatilanteesta, sillä suurimmassa osassa kohteita ongelmat olivat jo tiedossa, ja tutkimukset, korjausten suunnittelu tai korjaukset olivat käynnissä. Kyselyissä nousi esiin kuitenkin

kohteita, joissa oli tarpeen tarkistaa ilmanvaihto- ja lämmitysjärjestelmien toiminta.

Työterveyslaitos toteutti lisäksi huhtikuussa 2018 sisäilmastokyselyn kaikissa kaupungin 101:ssä suomen- ja ruotsinkielisessä peruskoulussa. Vastauksia saatiin yli 2 500 ja vastausprosentti oli 65. Kysely toteutettiin Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) rahoittamana ja se liittyi Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) 2016-2018 toteuttamaan hankkeeseen (oppilaskyselyt). Kysely ei siis ollut oirelähtöinen. Kyselyyn vastasi luokissa toimiva henkilöstö ts. opettajat ja koulunkäyntiavustajat. Tämänkään kyselyn tuloksissa ei noussut esiin kouluja, joiden osalta ei olisi kiinteistön omistajan taholla ollut tiedossa, että jotain kokemusta olosuhdehaitasta ja/tai oireilusta on.

Henkilöstön kokemusta toimitilojen sisäilman laadusta kartoitetaan myös henkilöstökyselyillä, joita tehdään tarvittaessa yhteistyössä työterveyshuollon kanssa. Helsingin kaupunki on lisäksi laatinut toimintamallin sisäilmaongelmien ratkaisemiseksi.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, ettei Helsingin kaupungin uuteen sisäilmaohjelmaan ole tarkoituksenmukaista sisällyttää Helsingin kaupungin julkisiin tiloihin tehtävää vuosittaista sisäilmakyselyä kyselyprosessin laajuuden, hitauden ja epävarmuustekijöiden vuoksi.

Aloitteessa ehdotettu vuosittain tehtävä sisäilmakysely ei sellaisenaan anna riittävää tietoa kunkin kohteen sisäilman laadusta.

Käsittely

22.10.2019 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti ehdotustaan siten, että seuraava virke lausunnon ensimmäisestä kappaleesta poistetaan: Koettuihin olosuhdehaitoihin ja oireisiin tiedetään vaikuttavan myös useita rakennuksen ulkopuolisia tekijöitä, kuten vastaajan terveydentila, elintavat, stressi ja huolestuneisuus sekä elinympäristö.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Mauno Kemppi, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86860
mauno.kemppi(a)hel.fi
Satu Sjöblom, erityissuunnittelija, puhelin: 310 26002
satu.m.sjoblom(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 22.10.2019 § 246

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

18.11.2019

Asia/6

HEL 2019-004552 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle kristillisdemokraattisen valtuustoryhmän aloitteesta:

"Sosiaali- ja terveystoimiala vuokraa toimitilansa kaupunkiympäristön toimialalta, joka vastaa kiinteistöjen ylläpito- ja korjaustoimista koko kaupungin tasolla. Sosiaali- ja terveystoimialalla noudatetaan Helsingin kaupungin sisäilmaohjeistusta ja toimitaan siinä mainittujen prosessien mukaan, olipa kyseessä sitten sisäilmaongelmien selvittely, sisäilmakyselyjen ja -tutkimusten toteuttaminen tai sisäilmaongelmiin liittyvät korjaustoimenpiteet. Sosiaali- ja terveystoimialan oma sisäilmaohje on kaupungin ohjeen ja linjausten mukainen, eikä erillisiin prosesseihin ole tarvetta ryhtyä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että toimitilojen kunnossapidosta huolehditaan ja sisäilmaongelmia aiheuttaviin korjausta edellyttäviin toimenpiteisiin ryhdytään välittömästi. On myös olennaista, että mahdollisiin sisäilmaongelmatilanteisiin päästään puuttumaan jo varhaisessa vaiheessa. Kaikki tämä edellyttää hyvää, sujuvaa ja avointa tiedonkulkua eri toimijoiden kanssa."

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Hynninen, Kati - toimitila-asiantuntija, toimitila-asiantuntija, puhelin: 310 46701
kati.hynninen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566